

Likabehandlingsplan
Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Storgårdens förskola
Läsår 2015/2016

Innehåll

Innehåll.....	2
Grunduppgifter	3
Utvärdering.....	4
Främjande insatser.....	5
Kartläggning.....	9
Förebyggande åtgärder	10
Rutiner för akuta situationer.....	13
Begrepp	15

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleverksamhet

Ansvariga för planen

Ulrika Samuelsson, förskolechef Personalen på förskolan

Vår vision

På vår förskola ska inget barn känna sig kränkt, diskriminerat eller trakasserat. Alla typer av olikheter ska accepteras och ses som en tillgång, vi har alla något att lära av varandra. Detta dokument omfattar arbetet för barns lika rättigheter och möjligheter samt innehåller strategier för hur vi ska arbeta för att tidigt upptäcka, stoppa och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkningar.

Planen gäller från

2015-10-07

Planen gäller till

2016-10-06

Barnens delaktighet

Barnen är delaktiga genom att vi gör kartläggningar och intervjuer.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Våra vårdnadshavare engageras i arbetet med likabehandlingsplanen genom förskolechef Ulrika Samuelsson.

Personalens delaktighet

Genom att arbeta i tvärgrupper med de olika målen och det främjande arbetet diskuterar vi hur planen ska utformas och vad som är viktigt för vår förskola.

Förankring av planen

Planen presenteras via Unikum och finns därefter tillgänglig i våra entréer för alla föräldrar till barn på förskolan. Planen finns tillgänglig för samtlig personal på förskolan, bland annat i vikariepärmerna. Arbetet med likabehandling pågår fortlöpande i verksamheten på Storgårdens förskola och vi pratar med barnen om och hur man bör behandla sina medmänniskor. Planen finns på förskolans hemsida.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Vi har under året återkopplat och diskuterat hur arbetat fortgår. Vi har suttit både i arbetslagen och i tvärgrupper, yngre och äldre för att få både helhet och inriktning. Under en studiedag diskuterade vi i tvärgrupper målen från föregående års likabehandlingsplan och hur väl vi har uppnått dem och vad som behöver utvecklas ytterligare.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Personal på förskolan.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Vi har blivit mer medvetna när det gäller alla områden inom likabehandling. Det är ett ständigt pågående arbete.

Nya ställen där vi bör vara uppmärksamma på att det kan ske kränkningar är vid rampen vid Bullerbyn och Junibackens entré samt vid vinbärsbuskarna.

Vi har blivit bättre på att cirkulera på gården då vi uppmärksammats om detta och har en dialog mellan oss pedagoger kring barn och situationer som uppstår på gården.

Vi skulle kunna bli bättre på att göra barnen mer delaktiga genom att vi pratar med barnen om var de känner sig otrygga, vilka ställen är bra och mindre bra att leka på. Då får vi barnens syn och upplevelse.

Årets plan ska utvärderas senast

2016-09-30

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Årets likabehandlingsplan ska liksom förra årets utvärderas under en studiedag/APT i tvärgrupper. Vi kommer att göra avstämningar under året. I augusti 2016 kommer vi att diskutera och utvärdera.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Ulrika Samuelsson, förskolechef

Främjande insatser

Främja likabehandling oavsett religion eller annan trosuppfattning och etnisk tillhörighet

Områden som berörs av insatsen

Etnisk tillhörighet och Religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning

Barnen ska känna till att det finns olika religioner och att man i olika religioner har olika traditioner gällande högtider. Vi välkomnar barn från alla religioner och trosuppfattningar och påverkar inte barn till förmån för den ena eller andra religiösa åskådningen. Vi tar hänsyn till alla barn oberoende av etnisk tillhörighet. Vi följer upp arbetet i början av varje termin genom diskussioner i arbetslaget.

Insats

Vi uppmärksammar att vi alla är olika och vi har alla olika egenskaper och att dessa lyfts fram på ett positivt sätt. Vi tar tillvara på barnens egna erfarenheter kring religion och seder. Vi belyser familjers ursprung genom tex kartor och barnlitteratur.

Våra traditioner är viktiga, vi belyser att det finns olika sätt att fira högtider inom olika religioner länder och etnisk tillhörighet. Olika är bra!

Yngre avdelningar arbetar inte aktivt med dessa frågor. Dock kommer vi vid behov att ta vara på bland annat bibliotekets material.

Ansvarig

Personalen på avdelning.

Datum när det ska vara klart

Varje avdelning ser över vilka religioner som finns på avdelningen och påbörjar arbetet. Detta ska uppdateras i oktober varje år. Arbetet sker löpande. Augusti 2016

Främja likabehandling oavsett kön, könsidentitet, könsuttryck samt sexuell läggning

Områden som berörs av insatsen

Kön, Könsidentitet eller könsuttryck och Sexuell läggning

Mål och uppföljning

Barnen ska förstå att det finns pojkar och flickor, och att vi alla är olika. Alla är lika värda oavsett kön, könsidentitet, könsuttryck eller sexuell läggning. Uppföljning sker i uppstarten av varje termin.

Insats

Vi pratar om familjeförhållanden och att det finns många sätt att bilda familj på. Vi har köpt in böcker och arbetsmaterial som hjälper oss i arbetet med att bemöta barnen i frågan om

varierande familjekonstellationer. Vi bemöter alla barn utifrån deras behov och uppmuntrar barnen till att vara den man är.

När det gäller kön, könsidentitet, könsuttryck samt sexuell läggning belyser vi ofta att vi alla är olika och alla är lika värda oavsett kön, intresse, hårfärg eller hudfärg.

Vi har ett öppet klimat vad det gäller leksaker och lekmiljö.

Kamratskap i verksamheten är en av grundpelarna som ligger till grund för en välfungerande grupp.

Olika situationer kan göra att vardagen ser olika ut för olika barn och då bemöter vi de barnen där och då.

Yngre avdelningarna arbetar aktivt med frågor angående familjen, kön samt utmana barns tankar kring förutbestämda könsnormer.

Ansvarig

Alla vuxna i barnens närvaro.

Datum när det ska vara klart

Arbete som sker fortlöpande. Avdelningen utvärderar sitt arbete varje termin. Augusti 2016

Främja likabehandling och motverka kränkande behandling

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Barn ska ha kännedom om hur man är en god kamrat. Alla föräldrar ska känna sig trygga i att all personal på förskolan aktivt reagerar vid kränkande behandling oavsett form av kränkning. Alla personal på förskolan har skyldighet att agera då kränkning förekommer av annan vuxen mot barn. Uppföljning sker varje termin.

Insats

Vi som arbetar på förskolan ska vara goda förebilder. Arbetar med empati för att få barnen att kunna sätta sig in i hur andra känner. När kränkning inträffar är vi noga med att prata igenom det som hänt, så att alla inblandade får känna sig sedda och hörda och får möjligheten att se händelsen ur den andres perspektiv. Vi strävar efter en god dialog mellan förskola och hem. Vi lyfter kontinuerligt vårt förhållningssätt på våra avdelningsmöten. Vi har en öppen dialog i personalgruppen så att vi enklare kan ta upp fall av kränkande behandling som uppstått. Vi har köpt in böcker som berör området kränkande behandling, utanförskap, mobbing som ska hjälpa oss i arbetet med att motverka detsamma.

Vi kommer att gemensamt med barnen se över områden där kränkningar kan förekomma. Olika rum, utomhus, situationer. Detta har en avdelning provat med positiv utgång. Ge inte upp efter första försöket, nästa årskull kan ge mer information.

Vi cirkulerar mer på gården och har en större insikt och övergripande förståelse för vilka barn som finns på förskolan samt deras svårigheter och egenskaper. Tack vare att vi hjälps åt vid

planeringarna känner vi att barnen känner igen oss bättre och känner sig tryggare med oss alla.

Vår närvaro är otroligt viktigt för att kunna bemöta kränkningar som sker mellan barnen och stötta i bemötandet oavsett miljö.

Det höga antalet barn kan vara ett hinder i vårt arbete mot kränkningar.

Ansvarig

Personalen

Datum när det ska vara klart

Löpande arbete, Augusti 2016

Främja likabehandling oavsett ålder samt motverka kränkning på grund av funktionellt varierad

Områden som berörs av insatsen

Funktionsnedsättning och Ålder

Mål och uppföljning

Barnen ska förstå att vi alla är lika mycket värda oavsett hur vi ser ut, tänker eller agerar. Barnen ska förstå att alla människor är olika och vi alla föds med olika förutsättningar. Alla som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd än andra, ska få detta stöd utformat med hänsyn till egna behov och förutsättningar. Uppföljning varje termin.

Insats

Vi arbetar med att uppmuntra det positiva och att se varandras olika egenskaper som kan gynna gruppen. Vi har köpt in böcker som ska hjälpa oss i arbetet runt funktionellt varierad och eventuellt utanförskap beroende på detta. Vi har en öppen dialog på våra avdelningar för att få barnen delaktiga och förstående för andra barns behov. Vi lyfter regelbundet särskilda behov med hälsoteamet.

Ansvarig

Alla personal

Datum när det ska vara klart

Löpande arbete, Augusti 2016

Främja likabehandling vid en trygg överflyttning mellan avdelningarna på förskolan

Områden som berörs av insatsen

Kön och Ålder

Mål och uppföljning

Vi ska bli medvetna om gruppens sammansättning och fokusera mer medvetet på överflyttningar. Vi har uppföljningssamtal med vårdnadshavare vid överflyttning. Uppföljning och utvärdering sker i januari.

Insats

Tänka på flera faktorer när vi gör överflyttningar. Vi genomför personalutbyte i vår verksamhet. Vi har gemensamma öppningar och stängningar på förskolan vilket gör att både barnen och pedagoger får träffa och lära känna varandra.

Ansvarig

Personal och förskolechef

Datum när det ska vara klart

Juni- 16

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Vi sitter regelbundet i tvärgrupper och diskuterar vilka risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i verksamheten. Varje avdelning gör en kartläggning över gruppen hur relationerna ser ut mellan barnen och personalen. Varje avdelning gör kartläggning med hjälp av kontaktbarometern. Vi använder Gr-enkäten som underlag till vår plan.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning och Sexuell läggning

Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen

Vi samtalar med barnen om hur de upplever förskolan och vad de anser kan vara svårt och vart på förskolans område det kan hända saker som personalen inte ser. Föräldrar i två åldersgrupper svara på frågor om förskolan i Gr-enkäten varje år.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Vi diskuterar under en studiedag hur läget ser ut på förskolan just nu. Alla personal deltog inte, vi var uppdelade i mindre grupper. Arbetslagen kartlägger sina grupper.

Resultat och analys

Barnen gömmer sig och tycker om att hitta gömda ställen när vi är ute. Detta gör att vi behöver cirkulerar extra för att kränkningarna inte ska ske på det ställena.

När barnen stänger in sig i smårummen vet vi att kränkningar kan ske. Vi är medvetna om vilka barn som är i rummen och i vissa fall behöver då dörrarna vara öppna. För de yngre barnen är dörren alltid öppen.

Vi har observerat att barnen ibland knuffar och säger elaka saker till varandra.

Vi har observerat att några barn stänger ut andra i leken.

Förebyggande åtgärder

Utemiljö skymda ytor

Ute på gården finns områden där kränkning kan ske mellan barn utan att vuxna ser. ex bakom och i förråd, i vinbärsbuskarna, på rampen, bakom rampen samt vid paviljongens nödutgångar.

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Personalen ska finnas utspridd och cirkulera på gården för att minska risken för kränkningar. Vi kartlägger genom samtal och bilder med barnen.

Vi samarbetar över avdelningarna och känner därmed varandras barn bättre. Vi strävar efter att allas barn är allas barn.

Åtgärd

Personalen är där barnen är och cirkulerar på gården. Vi ska bli bättre på att informera vikarie om att vara nära barnen i alla situationer och att hålla uppsikt över de områden där vi ser den största risk för att kränkningar kan ske.

Motivera åtgärd

Vi har observerat att när vi är stillastående så kan vi ha missat en händelse mellan barnen som vi bör veta om. Vi har sett att det blir färre incidenter och vi kan vara där och hjälpa till.

Ansvarig

Alla

Datum när det ska vara klart

Juni-16

Smårum

När barn stänger in sig i smårummen kan det ske kränkning utan att vuxna ser

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Att alla barn ska känna sig trygga i förskolans alla utrymmen. Kartläggning med hjälp av barnobservationer och diskussioner i arbetslagen.

Åtgärd

Vi är närvarande pedagoger som observerar och deltar i leken vid behov. Observationerna ligger till grund för vilka konstellationer som klarar bättre av att leka utan en vuxens ständiga närvaro. Vi informerar vikarier att vara nära barnen.

Motivera åtgärd

Vi har observerat att när barnen stänger in sig i smårummen kan det ske kränkningar utan att vuxna har sett det. Vi vill hjälpa barnen till att kunna kommunicera med varandra.

Ansvarig

Alla

Datum när det ska vara klart

Juni -16

Innemiljö

På småbarns-avdelningarna kan för många barn i olika rum, tex lekhallen, små rummen leda till kränkningar mellan de små genom att de knuffas, bits samt rivs.

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Att alla barn ska känna sig trygga i alla miljöer. Diskussioner och kartläggningar i arbetslagen för att se vad som behöver förändras utifrån den barngruppen man har.

Vår närvaro är otroligt viktigt för att kunna bemöta oönskat beteende som sker mellan barnen och stötta i bemötandet oavsett miljö.

Åtgärd

Observationer ligger till grund för vilka lekkonstellationer och antalet barn som kan vistas tillsammans i olika rum. Pedagogerna ska vara närvarande

Ibland missar vi att delge vikarier information, tid att visa runt och förklara saknas. Men också finna vägar att berätta hur vi jobbar och våra förväntningar på dem. Vad som krävs av en vikarie just idag.

Inomhus: Vi kan bli ännu bättre på att cirkulera och lyssna med utan att för den delen störa leken.

Motivera åtgärd

Vi har observerat att på småbarns-avdelningar kan för många barn i olika rum leda till kränkningar mellan de små genom att de knuffar, biter eller river varandra.

Ansvarig

Alla

Datum när det ska vara klart

Juni-16

Fysiska och verbala kränkningar i väntande situationer

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Vi vill förhindra att barn utsätts för kränkande behandling i alla slags väntande situationer. Kartläggning och utvärdering i arbetslaget.

Åtgärd

Det måste finnas en närvarande vuxen i de situationer där barnen måste vänta, som kan göra situationen till en trevlig stund. Vi får arbeta med att minska situationer där barnen behöver vänta.

Motivera åtgärd

Vi upplevde att det förekom knuffande och hårda ord i väntande situationer där många stod och väntade på sin tur eller på nästa aktivitet.

Ansvarig

Alla

Datum när det ska vara klart

Juni-16

Rollek

I rolleken är det lätt att någon blir kränkt om den som styr leken är för stark

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Alla barn ska känna sig delaktiga i leken och att varje roll är betydelsefull för att få en fungerande lek. Detta följs upp genom observationer och diskussioner på avdelningsmöten

Åtgärd

Att som pedagog finnas till hand i eller kring leken och vara lyhörda. En medvetenhet kring hur vi delar in gruppen i olika konstellationer.

Motivera åtgärd

Vi har sett leksituationer där det funnits barn som styr leken på ett sätt som inte gett andra barn utrymme.

Ansvarig

Alla

Datum när det ska vara klart

Juni-16

Rutiner för akuta situationer

Policy

På vår förskola ska inget barn känna sig kränkt, diskriminerat eller trakasserat. Alla typer av olikheter ska accepteras och se som en tillgång, vi har alla något att lära av varandra.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Det är i det dagliga arbetet med barnen som vi uppmärksammar när barn utsätts för kränkande behandling. Eftersom vi vuxna har ansvar för alla våra barn agerar den vuxne som är i närheten och ser till att de barn som utfört kränkningen förstår den felaktiga handlingen.

Genom måndagsplaneringarna får vi ett större samarbete mellan avdelningarna vilket ger oss en större kännedom om våra barn på förskolan vilket kan hjälpa oss att förebygga och bemöta kränkningar och trakasserier.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Mattisborgen, Jenny Wormdal 0303-37 10 86

Lönneberga, Gabriella Bengtson 0303-37 10 87

Villa Villekulla, Ivonne Haanpää 0303-37 10 84

Saltkråkan, Sofia Fredén 0303-37 10 85

Junibacken, Johanna Kaldeby 0303-37 12 67

Bullerbyn, Carina Svensson 0303-37 12 16

Förskolechef Ulrika Samuelsson 0303-33 02 24; 0704-32 02 24

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Se till att de barn som är inblandade i händelsen får upprättelse, genom tröst och genomgång av det som inträffat. Använd följande 5-frågors modell. 1. Vad var det som hände? 2. Hur tänkte du? 3. Vad kände du? 4. Hur önskar du att det ska vara mellan er? 5. Vad kan du göra för att det ska bli så? Efter bedömning av händelsens art, samt barnets ålder och mognad informeras vårdnadshavaren av ansvarig pedagog. Dokumenteras på blanketten Handläggning av ärende. Dokumentationen förs vidare till förskolechef som förvarar dokumentationen i låst skåp. Anmälan till huvudman lämnas till verksamhetschef för elevhälsan. Vid upprepade tillfällen eller riktad mot ett och samma barn skall lagledaren informeras och beslut om åtgärd tas gemensamt med de berörda. Vid fortsatta problem tas kontakt med utvecklingsenheten för konsultation. Utredningen ska belysa allsidigt vad som inträffat och omfatta både den som blivit utsatt och den som utövat kränkningen.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Om vi ser att någon vuxen (personal eller förälder) kränker ett barn måste vi uppmärksamma det och reagera. Ta den vuxne åt sidan och påpeka det olämpliga beteendet. (HUR TÄNKTE DU?) Förskolechef informeras. Förskolechef tar snarast ett samtal med den berörde.

Förskolechef ansvarar för utredning och åtgärder. Åtgärderna skall dokumenteras och anmäls till huvudman. Förskolechefen kontaktar verksamhetschefen. Vid behov kopplas personalavdelningen in. Utredningen sker alltid med största möjliga hänsyn till den utsatte

och övriga inblandade. Om förskolechef är inblandad ansvarar verksamhetschef för utredning och dokumentation. Vid varje fall görs en bedömning av hur allvarlig kränkningen är och om anmälan till socialtjänsten och/eller polis skall göras.

Rutiner för uppföljning

Rutiner finns för hur enheten agerar när diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling förekommit. Åtgärderna ska ske snabbt och både kortsiktiga och långsiktiga åtgärder ska leda till att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling upphör. Åtgärder grundas på vad som skett i det enskilda fallet och som regel riktas dessa till såväl det barn som har blivit utsatt som den som diskriminerat eller kränkt någon. Detta sker t.ex. genom samtal enligt handlingsplaner och ovan nämnda handlägningsblankett. Åtgärder på individnivå syftar till att avhjälpa akuta situationer och att skapa mer långsiktiga lösningar. Dessa åtgärder kan bestå av t e x jagstärkande samtal o stödsamtal o handledning o information. Utifrån de enskilda fallen ska alltid överväganden göras om åtgärder också bör vidtas i syfte att för-ändra förhållandena på grupp- och organisationsnivå. Detta kan t.ex. utgöras av o värdegrundsarbete o föräldra-/avdelningsmöte o information om funktionshinder o temaarbete o avdelnings/förskolebyte. Uppföljningen skickas till huvudmannen.

Rutiner för dokumentation

Åtgärderna dokumenteras på bifogad blankett, följs upp och utvärderas samt förvaras på varje enhet. I de fall då enheten inte själv har den nödvändiga kompetensen eller befogenheterna för att klara upp en situation tar vi hjälp utifrån. Förskolechef ansvarar för kontaktar med övriga aktörer t ex IFO, Polis och BUP. Pedagogisk handlingsplan för barn med behov av särskilt stöd kan behövas utarbetas för både det utsatta barnet och den som kränkt, diskriminerat eller trakasserat.

Ansvarsförhållande

All personalen på förskolan är ansvarig för arbete om ett barn kränks av andra barn. Förskolechefen är ansvarig för arbetet om ett barn kränks av en i personalen. Verksamhetschefen är ansvarig för arbetet om ett barn kränks av förskolechefen

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder.

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn känner sig hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Vuxna måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse, exempelvis när de leker doktorslekar.

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- En flicka går före en pojke i kön till en förskola med motiveringen att det redan finns en stor majoritet pojkar på förskolan. [diskriminering]
- När barnen leker på gården berättar Peter för sin förskollärare Gunilla att han vill ha en likadan röd mössa som Fatima. Han tycker att den är väldigt fin med små glitterhjärtan på. Gunilla säger skrattande ”Då kanske vi ska kalla dig för Petra, så att de andra inte tror att du är Fatima”. Hon berättar för de andra barnen om det och alla skrattar åt Peter. [trakasserier på grund av kön]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

Sedan ett år tillbaka markerar Erik, 5 år, tydligt att hon helst vill vara flicka och kallas hon och henne. Föräldrarna har gått med på hennes önskemål att bära klänning. En dag är Erik ledsen när pappa kommer till förskolan för att hämta henne. Hon berättar att hon inte fick följa med på utflykt eftersom hon vägrade att ta på sig ett par byxor. Pappa frågar personalen varför Erik skulle byta till byxor och får svaret: ”Det får vara någon måtta med tramset.” Pappan blir också uppmanad att i fortsättningen klä Erik i ”riktiga kläder” eftersom några barn har börjat reta henne för att hon bär klänning. [diskriminering och trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En förskola med många barn med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn när man tar in nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp. [diskriminering]
- En av förskollärarna uttalar sig negativt om polacker inför barnen. I barngruppen finns det ett polskt barn som tar illa vid sig. [trakasserier]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Axel går i Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens söndagsskola. Hans dagbarnvårdare säger ”Usch, vilket trams! Ska du bli en sådan där bibelfanatiker?” [trakasserier]
- Salima blir ledsen eftersom några av de andra barnen brukar skratta åt hennes mamma som bär muslimsk huvudduk när hon kommer och hämtar henne. En av barnskötarna tröstar Salima, men vidtar inga andra åtgärder. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Anna som har ADHD får inte börja på samma förskola som sin storebror. Kommunen, som tillämpar syskonförtur, tycker i detta fall att Anna ska börja på en annan förskola. Där finns det andra barn med samma diagnos och personalen har därför kunskap om denna. [diskriminering]
- David har muskeldystrofi som gör att han går klumpigt och ostadigt och har lätt för att falla. Några av barnen brukar reta David och kallar honom ”Snubbelfot”. Personalen har hört att han blir retad, men har inte vidtagit några åtgärder. [trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Det har gått bra på förskolan tills James äldre bror kommer på besök. Några av barnen har hört när deras storasyskon i negativa ordalag kallat James bror för bög. Nu får James inte vara med och leka eftersom han har en ”äcklig” storebror. Eftersom en av de vuxna på förskolan hör ordväxlingen utan att reagera känner James att han inte har någon att vända sig till. [trakasserier]
- Johanna är ny på förskolan och ska fylla i sitt familjeträd. Hon får en förtryckt mall där mammans och pappans namn ska fyllas i. Hon vill ha ett nytt papper med mamma och pappa, men får till svar att hon kan stryka över pappa och skriva dit ”den andra tantens” namn. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika

sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelse som kan vara trakasserier:

Malte är den enda sexåringen som går kvar i förskolan och inte har börjat i förskoleklass. Det är hans föräldrar som valt det. De andra barnen retar honom ofta för det. [trakasserier]